

Tájékoztató: állattenyésztés

Ökológiai sertéstartásra vonatkozó előírások

Istálló és kifutó alapterületek:

Sertések	Minimális alapterület	
	Alapterület zárt helyen (m ² /egyed)	Alapterület a szabadban (m ² /egyed)
Anyakocák a malacokkal, elválasztásig	7,5 kocánként	2,5
35 kg-ig	0,6	0,4
35-50 kg-ig	0,8	0,6
50-85 kg-ig	1,1	0,8
85-110 kg-ig	1,3	1
110 kg felett	1,5	1,2
Tenyézkocák, szárazonálló kocák	2,5	1,9
Tenyészkanok, kanok	6	8

- Az istálló területének legalább fele legyen tömör felépítésű, azaz ne rúd- vagy rácspadozat. A padozat legyen sima, de nem csúszós.
- Minden állat számára megfelelő méretű, kényelmes, tiszta és száraz fekvő-/pihenőhelyet kell biztosítani, amely tömör szerkezetű, nem rúd- vagy rácspadozatú. A pihenőhelyet bőséges, száraz alommal kell ellátni.
- Biztosítani kell a természetes szellőzést és a megfelelő természetes fényt (az ablakok mérete legalább az alapterület 3%-a legyen; a fényerő legalább napi nyolc órán keresztül legalább 40 lux legyen.)
- Biztosítani kell az állatok számára a fizikai értelemben és a hőmérséklet tekintetében egyaránt kényelmes, megfelelő vízelvezetéssel ellátott, tiszta fekvőterületet, valamint az épületben tartott valamennyi állat számára az egyidejű lefekvés illetve kifutóhasználat lehetőségét.

Kifutóterület:

Az istálló melletti kifutóterület részben lehet fedett. A kifutó minimális mérete tekintendő a szabad 10% felület alapjául (a csatorna is tetőfelületnek számít). A kifutó esetén figyelembe kell venni, hogy a kifutónak is van átállási ideje, amely 1 év.Szélről, szélsőséges időjárási körülményektől az állatokat védeni kell.

Alomanyag, játék és szálás takarmány:

Alom:

A pihenőhelyet elegendő mennyiségű (a padozatot teljes mértékben befedő) száraz alomanyaggal kell borítani. Hideg időben az alomanyag mennyiségét a körülményektől függően növelni kell.

Az alomanyagoknak a következő tulajdonságokkal kell rendelkeznie:

- Természetes eredetű anyag, mely vegyszeres kezelésben nem részesült
- Jól szigetel
- Rugalmas

- Az alomanyagnak meg kell felelnie az EU-bio rendeletek tápanyag utánpótlásra vonatkozó előírásainak, hiszen a keletkező trágya csak ebben az esetben juttatható ki bio területekre. Felhasználható anyagok pl: szalma, széna, avar, forgács (kezeletlen fából), tönkölpelyva.
- Az alomanyagnak a következő funkciót kell betöltenie:
 - a pihenő részen: száraz, meleg fekvőhely biztosítása
 - az ürítésre szolgáló részen: nedvesség felszívása és megkötése
 - a mozgásra szolgáló részen: játék

Turkálásra, játékra szolgáló terület:

A sertéseknek biztosítani kell a viselkedésbeli sajátosságaikhoz tartozó magatartásformához (pl. fürkészás, turkálás, játék) szükséges, elegendő mennyiségű, egészségükre nem ártalmas anyagot (pl. szalmát, szénát, fát, fűrészport vagy ezek keverékét). A turkálás céljára biztosított anyag lehetőleg ne szennyeződjön jelentősen vizelettel és bélsárral.

Megoldási lehetőségek:

- Mélyedések természetes növényi vagy ásványi anyaggal történő megtöltése
- Nagyobb mennyiségű természetes anyag kiterítése, mely a talajon szabadon mozgatható, rágcsálható és ehető, így az állatok egészségét nem veszélyezteti
- Szálastakarmány kínálása
- Az alomanyagnak meg kell felelnie az EU-bio rendeletek tápanyag utánpótlásra vonatkozó előírásainak, hiszen a keletkező trágya csak ebben az esetben juttatható ki bio területekre
- A turkálást a pihenőhelyen kívül kell lehetővé tenni. Amennyiben a pihenőhely nagyobb, mint az istálló és a kifutó minimális területének 1/3 része, a turkálásra szolgáló anyagot ott is ki lehet teríteni.
- A turkálásra szolgáló részhez folyamatos hozzáférést kell biztosítani.

Szálastakarmány:

Napi takarmányadagjukhoz szálas, friss vagy szárított tömegetakarmányt, illetve szilázst is adagolni kell.

- A szálastakarmányt a pihenőhelyen kívül kell elhelyezni. Amennyiben a pihenőhely nagyobb, mint az istálló és a kifutó minimális területének 1/3 része, a szálastakarmányt ott is lehet kínálni.
- Amennyiben a szálastakarmány egyben a turkálásra, játékra szánt anyag is, annak teljesítenie kell az EU-bio rendelet takarmányokra vonatkozó előírásait.
- A szálastakarmány nem szennyeződhet jelentős mértékben bélsárral és vizelettel.

Fogalom meghatározás:

Pihenőhely: Olyan nyugodt, pihenésre szolgáló hely, mely minden állat számára egyidőben elérhető. Mérete az EU-bio rendeletek által előírt minimális beltéri terület legalább 1/3 része.

- A pihenőhelynek mindig tisztának és száraznak kell lennie (tető alatt, trágyától mentes helyen).
- Az állatokat a pihenőhelyen nem érheti huzat, így azt három oldalról fal kell, hogy védje.
- A pihenőhelyen megfelelő mennyiségű alomanyag kell rendelkezésre álljon, hogy az állatok kényelmesen el tudjanak helyezkedni.

Trágya elhelyezésére szolgáló rész: Az istálló olyan tömör vagy rácspadozatú része, mely az állatoknak ürítésre szolgál, s nincs feltétlenül alomanyaggal fedve. Amennyiben ezen a területen is alkalmaznak almot, úgy az nem számítható bele a turkálásra kihelyezett anyagba.

Turkálásra alkalmas terület: Ide számítható minden olyan felület, mely nem pihenésre vagy ürítésre szolgál. Ide történik a turkáláshoz, fürkészéshez kínált anyag kihelyezése. Ez elhelyezkedhet a kifutón vagy az istállóban.

A sertés takarmányozása

A takarmányozási naplót úgy kell vezetni, hogy az alapján a takarmány-alapanyagok eredete (saját vagy vásárolt) és tanúsítási státusza nyomon követhető legyen, illetve az adatokból arányokat lehessen számolni.

Sertés és baromfi esetében a takarmány legalább 30%-ának magából a mezőgazdasági termelőegységből kell származnia, vagy ha ez nem lehetséges, azt más, ökológiai gazdálkodást folytató mezőgazdasági üzemmel vagy takarmányipari vállalkozóval együttműködve, ugyanazon régióban kell előállítani. A 34/2013 VM rendelet 2 (f) pontja alapján a régió: Magyarország és a vele határos országok területe.

Takarmány eredete, jellege		Korlátozások
Konvencionális takarmány	Abrak- vagy tömegtakarmány	Nem etethető (megjegyzés: katasztrofális időjárási körülmények esetén a Pest megyei Kormányhivatal, mint illetékes hatóság engedélyezheti konvencionális takarmány etetését).
	Növényi vagy állati eredetű fehérje	2026. december 31-ig; ha ökológiai formában nem állnak rendelkezésre; kémiai oldószerek használata nélkül előállítva; legfeljebb 35 kg-os malacok takarmányozásában; 12 hónapos időszakonként a mezőgazdasági eredetű takarmány szárazanyag-tartalmának legfeljebb 5 %-át tehetik ki
	Fenntartható halászatból származó termékek (liszt, olaj és takarmány-alapanyagok)	ha ökológiai formában nem állnak rendelkezésre; kémiai oldószerek használata nélkül előállítva; a halból származó fehérje hidrolizátum használata kizárólag fiatal állatokra korlátozódik
	Fűszerek, gyógynövények és melasz	ha ökológiai formában nem állnak rendelkezésre; kémiai oldószerek használata nélkül előállítva; legfeljebb 1 %

	Élesztő (<i>Saccharomyces cerevisiae</i> vagy <i>Saccharomyces carlsbergiensis</i>-ből)	inaktivált élesztő, amely élő mikroorganizmusokat nem tartalmaz; ha ökológiai termelésből nem áll rendelkezésre
	Élesztőtermékek (<i>Saccharomyces cerevisiae</i> vagy <i>Saccharomyces carlsbergiensis</i>-ből)	inaktivált fermentációs termék élesztődarabokkal, amely élő mikroorganizmusokat nem tartalmaz; ha ökológiai termelésből nem áll rendelkezésre
Ökológiai takarmány	Saját gazdaság területén termelt, az átállítás első évéből származó évelő takarmány, fehérjenövény vagy állandó gyepről származó, vagy legeltetett takarmány	Legfeljebb 20%
	Más gazdaságból, az átállítás első évéből származó takarmány	(Konvencionális takarmányként számolandó)
	Saját üzemben megtermelt átállási takarmány az átállítás második évétől kezdve	100%-ig etethető
	Vásárolt átállási takarmány az átállítás második évétől kezdve	Legfeljebb 25%
	Ökológiai takarmány (szálastakarmány szárítva, erjesztve, frissen) vagy siló	A napi takarmányadaghoz adandó, de nincs minimális mennyiség meghatározva
	Ökológiai tej (tej vagy tejpor)	Fiatal emlősök részére, lehetőleg anyatej, malacok részére legalább 40 napig
	Ökológiai abrak	Nincs korlátozás
	Ökológiai állati eredetű takarmány	A takarmánykódex alapján
Ásványi eredetű takarmány-alapanyagok		(EU) 2021/1165 rendelet III. melléklet A. rész 1. szakasz
Egyéb takarmány-alapanyagok		(EU) 2021/1165 rendelet III. melléklet A. rész 2. szakasz
Technológiai adalékanyagok	Tartósítószeres, antioxidánsok, emulgeálószeres, sűrítőanyagok és zselésítő anyagok, kötőanyagok és csomósodásgátló anyagok, szilázs adalékanyagok	(EU) 2021/1165 rendelet III. melléklet B. rész 1. szakasz
Érzékszervi tulajdonságokat javító adalékanyagok		(EU) 2021/1165 rendelet III. melléklet B. rész 2. szakasz

T áértékkel rendelkező adalékanyagok	Szintetikus aminosavak, növekedéscsökkentők	Nem használható
	Vitaminok és provitaminok	Mezőgazdasági termékekből származó vitaminok és provitaminok. A mezőgazdasági termékekből nyert vitaminokkal azonosak használhatók
	Nyomelemek	(EU) 2021/1165 rendelet III. melléklet B. rész 3.b, szakasz
	Állattenyésztésben alkalmazott adalékanyagok	Az állattenyésztésben alkalmazott adalékanyagok” kategóriába tartozó enzimek és mikroorganizmusok

Valamennyi alapanyag esetén a GMO mentesség biztosítása, valamint ennek igazolása szükséges, mely történhet:

- a címkén/számlán található információ alapján,
- esetleges másodlagos GMO származékok esetén a GMO mentességi nyilatkozat ([2000847HU](#)) csatolásával.